

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 3-7: Komedier", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 3-7: Komedier*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 53. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb05val-shoot-idm140203111365264/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

**Af hensyn til rettigheder
vises billedet først i 2003.**

A C T U S I

SCEN. 1.

To Bønder.

1. BONDE. Aa, Aa! det gode varer ikke længe. Nu har vi Ufred igien. Den Karl maa ha haft lidt at bestille, som fandt først paa Krig, hvor Folk skal slaac Arme og Been af dem, som man ikke kiender.
2. BONDE. Men hvor af veed du, at vi faaer Ufred?
1. BONDE. Vi faaer ikke, men vi har den alt, thi Trommen gaaer og heele Byen er i Allarm.
2. BONDE. Det er best at vi gaaer til Side; thi naar Fien-

MELAMPE

- den er i Landet, saa kaster man Musqvetten paa Nakken af hver een, man møder.
1. BONDE. Forend jeg lar mig hverve, før skiær jeg min Tommel-Finger af; saa giørde haade min Faer og min Far-Faer, og derved undgik at blive Soldater.
  2. BONDE. Jeg hører, du har got Folk at slægte paa. Der-
som du kunde regne slige Forfædre ud i 16 Led, kunde
ingen disputere dig gammel Adelskab, og du burde føre
en Haand uden Tomme i dit Vaaben, og hidde, i steden
for Haans Jacobsen, Johan Tommel-løs.
  1. BONDE. Mine Forfædre var, mare! ingen Coujoner; de
var ikke saa bange for en Tommel-Finger. Min Beste-
Faer var saadan en Karl, at han før skulde ha hugget
sin Haand af, end giet sig under Malicen.
  2. BONDE. Var vi kun vel her fra først, saa skulde det
siden ingen Fare ha.
  1. BONDE. De finder os nok allevegne. Du kiender nok
Rifogden, vi skyvler os aldrig for ham; thi han støver
Bønder bedre end en Hund støver Harer.
  2. BONDE. Det maa han. Men i saadan Fald kaster jeg
ham en halv snees Daler i Næsen; hvilken Bræk eller
Sygdom jeg da vil ha, den faer jeg strax: Vil jeg ha en
Podagra i Hænderne, saa svær han paa Monstringen,
at jeg har den; Vil jeg ha den i Beenene, saa giør han
ligesaa, og sætter sin Rifogds Salighed i Pant paa, at
jeg nytter ikke til Krigen.
  1. BONDE. Men nu at forære 10 Daler bort, nu atter igjen
10 Daler, hvad skal man da ha at betale Skat og Land-
gilde med?
  2. BONDE. Det lar jeg Propretaren sørge for. Kort at
sige: Naar jeg har Rifogden til Ven, saa kand hverken
Capteenen eller Propretaren rykke et Haar af mit Hoed.
  1. BONDE. Du er en klog Mand, jeg troer, du kunde selv
være Rifogd.
  2. BONDE. Ja hvorfor ikke? Men det er Ulykken, at vi
Bønder blir aldrig meer end det vi er. Vi skal gaac i
Krig og sætte Arme og Been til for en Licutenant at

ACTUS I, SCENÆ 1-2.

blive Capteen, og en Capteen at blive Øverst, men vi bliver de samme. Det gaar der til ligesom i Skakspill: Bønderne maa opoffres, at Officererne kand komme frem.

1. BONDE. Hør, der kommer, Drolen splide mig ad! Trommen. Den Lyd klunger ikke nær saa vel i mine Øren, som Mad-Klokken.

2. BONDE. Skal vi løbe?

1. BONDE. Hvor skal vi løbe hen? det er ligesaa got, at vi staaer.

SCEN. 2.

En kommer ind og slaaer paa Tromme, hvorefter ringer sig en stor høb Folk. Tromslageren oplæser Efterfølgende:

Saaom i Dag henved Klokken 8 den Velbaarne Jomfru Philocyne har, sig og sin Familie til stor Hjerter-Sorg og Bedrøvelse, tabt en liden Skiøde Hund ved Navn Melampe, saa gives hermed tilkiende, at hvo som kand aabenbare samme Hund eller bringe den tilbage, skal ha 10 Ducater. Hunden er gandske hvid, tegnet med sorte Øren og en sort Plet i Panden; Fødderne er u-beskrivelig nette, uden den venstre, som er noget tykkere end de andre. Hvad Sindets Gaver er angaaende, da har samme Melampe fast menneskelig Forstand; thi omendskjønt den ikke kand tale, saa kand den dog ved Geberder gie sin Mecning tilkiende: Naar den vil ligge i et Skiød, skraber den med det ene Forbeen paa Forklædet, og naar den vil ligge paa sin Pude under Kakkelovnen igien, gir den sin Villie tilkiende ved at la falde en liden Vandtaar paa Forklædet, dog saa subtiilt, at det ingen Skade gjør. Den er af saadan fornemme Naturel, at den ingen Mad æder, uden den er tygget, og skielver af Kuld endogsaa udi Augusti Maaned. Den har et Fløvels Halsbaand, hvorpaa staaer med Guld broderet: Melampe.

Han rører Trommen igien og gaar bort. De andre spytter deraf.

MELAMPE

SCEN. 3.

Sganarell. De 2de Bønder.

1. BONDE. Hør Cammerat! var det ikke andet Trommen gik for?

SGANARELL. Er det ikke nok? En Hund der har saadan Forstand, at han kand la Taare falde paa Skiødet, naar han vil ned! Saadan en Hund har meere Forstand end 4re af de beste Bønder i jer Bye.

1. BONDE. Men naar Hunde gjør saadant hos os, saa vrier vi Halsen om paa dem.

SGANARELL. Ja jeg troer det nok, men hvorfor gjør I det? just fordi I er Bønder. Havde I været opdragne som fornemme Folk, saa gjorde I det ikke.

1. BONDE. Mig synes, at vi Bønder er bedre opdragne derudi; thi det er en slet Optugtelse at lære at bedrive Afgudsdyrkerie med en lumpen Hund.

SGANARELL. Du faaer vist en Ulykke, dersom din Frue faaer at høre at du kalder en smuk Skiøde-Hund en lumpen Hund. See kun til, om du ikke blir sat fra din Gaard.

1. BONDE. Ney, vor Frue har ingen Skiøde-Hund, det jeg har merket.

SGANARELL. Saa maa hun da ikke være ret Frue, men alleene Madame.

2. BONDE. Hvad Forskiel er der imellem Frue og Madame?

SGANARELL. Ligesaa stor Forskiel som imellem ærlig og velbaarne. I lumpne Bønder, som er kun halve Mennesker, er agtbare og ærlige, men Kiøbsted-Folk ere Velædle, Velbyrdige og Velbaarne.

2. BONDE. Mig synes at det er meer at være Agtbar og Ærlig. Den Titul Velbaarne kand man gie en Hest, som er vel skabt; men ikke Ærlig. Vor Capteen er fød med 2 skiæve Been, kand man ogsaa kalde ham Velbaarn?

SGANARELL. Hvad andet?

ACTUS I, SCENA 3.

1. BONDE. Men siig os Cammerat, er der da ingen ærlige og agtbare Folk meer i Kiøbsteder?

SGANARELL. Ney, ikke uden i de smaa Gader. For 40 Aar siden heed de største Mænd Ærlige og Velbyrdige, hvorudover en vis Borgemester, da han engang af Vansare fik saadan Udskrift paa et Brev: Ærlig og Velbyrdig Hr. Borgemester, kunde han ikke lide saadan Hyklarie, at man vilde gie ham en Adelig Titul, som ham ikke tilkom, og derfor sagde til Buddet: Hels din Husbond og bed ham spare med sine Titler, som mig ikke tilkommer; thi jeg er hverken ærlig eller velbyrdig. Men nu er det kommen saa vidt, at Borgemestere hedder Excellencer, og Præster Eminencer, Kræmmere Marchands tres renommés, Borger-Døttre Froikener, Stue-Piger Jomfruer, Køkke-Piger Mammeseller, ja Bønder ogsaa skammer sig ved at være agtbare og ærlige.

1. BONDE. Far vel Cammerat, vi maa reyse. Gud skee Lov, at dette Trommeslag og denne Allarm havde intet andet at betyde.

De gaaer.

SGANARELL. Disse Bønder havde ret; thi det er Skam og Spot at giøre saadan Allarm for en Hund. Vor Jomfru er nu saa desperat derover, at naar man seer hende, skulde man tænke, at hun agerede en Tragœdie og spillede samme Rolle som en forliebt Heroinde, der har mist sin Kiereste. Faaer jeg eengang Døttre, som nok kand skee, thi vi er alle Mennesker, saa skal min første Faderlige Formaning til dem være, ingen Skiøde-Hund at holde; ikke for andet end for den u-rimelige Kiærlighed, som følger deraf. Thi vor Jomfru kunde ikke giøre sin Morgen-Bøn med god Samvittighed, førend hun 16 gange havde kyst sin Afgud Melampe; hun kunde ikke giøre Besøg i Byen uden Melampe; det meste hun talte om, var Melampe; de fleeste Dromme, hun kunde ha, var at Melampe ikke var ved Heibred. Kort at sige, der var ikke andet end Melampe for og Melampe bag. Men see, der kommer Kammer-Piigen Dorothea.

MELAMPE

SCEN. 4.

Dorothea. Sganarell.

DOROTHEA. Aal det er en Ynk at see paa den stakkels Jomfru; Intet i Verden kand trøste hende, men hun raaber hver Øyeblik: Min Verdens Glæde er mig berøvet, Melampe er borte. Men der seer jeg Sganarell; stakkels Karl, han er lige saa bedrøvet som vi andre. Jeg seer, Sganarell, at du er en troe Tienner og tager Part i Jomfruens Sorg; du seer ret ilde ud af Sorg.

SGANARELL. Ja jeg har nok Aarsag at sørge; jeg har større Sorg end I andre.

Han græder.

DOROTHEA. Har du nogen a parte Sorg?

SGANARELL. Ja, jeg har een, som bringer mig i Graven. Vor gamle sorte Kat, som jeg elskte som min kiødelige Broer, har faaet ont i sit eene Been; Jeg frygter, at det er Podagra.

Han græder.

DOROTHEA. See engang hvilken Phantast! der ligger stor Magt paa en raaden Kat.

SGANARELL. Hør Dorthé, eftersom vi skal spille Tragedie i Huuset, saa maa jeg jo ogsaa ha en Rolle; thi at hænge sig for en Kat eller Hund, fortienner lige store Ære Stotter, de er u-mælende Bæster tilsammen. Hvilken der er meest fornemme eller bør staae højest i Rangen, er mig u-bekiendt.

DOROTHEA. Det vil gaae dig ilde, dersom Jomfruen faaer høre at du legger ikke meere Sorgen paa Hiertet, men ligner din lumpen Kat ved saadan et artigt Creatur som Melampe.

SGANARELL. Men ræt Alvor, gaaer denne Sorg jer til Hierte, Mammeselle?

DOROTHEA. Mit Hierte er færdig at briste af Sorg.

SGANARELL. Jeg merker nok, at I gaaer med en Frue i Maven. See engang hvilke fornemme Nykker hun har allereede.

ACTUS I. SCENÆ 4-5.

DOROTHEA. Jeg skal min Troe klage dig for Jomfruen.
SGANARELL. Meener I, at alt dette, som jeg har sagt, var mit Alvor? Ney, jeg sørger min Troe ligesaa meget som nogen anden, og jeg har allerede giort et Sørge-Vers over Melampes Forliis.

DOROTHEA. Jeg kiender dig nok, din Spotte-Fugl.

SGANARELL. Det er min Troe sandt jeg siger. Jeg veed, at der blir holdet Sørge-Stue, og saa skal der jo dees Vers ud. Nu løber jeg hen til den, som er Imprimatur i Aar, at han skriver derpaa. Adieu!

De gaaer.

SCEN. 5.

GUSMAN *alleene med Melampe paa Armen.* Mon der kommer nogen efter mig? Ney jeg seer ingen. Jo der kommer een. Ney det var min egen Skygge. Aa! nu faaer jeg min Aande igien. Hey! Hvad vil den Spion? Wer da? Ney, der er ingen; mit eget Blod giør mig bange.

Han begynder at skraale.

Aa --- See der har I den tilbage, spar mit Liv. Men der er jo slet ingen. Hvad kand dog ikke Frygt giøre? Mig synes hver Øyeblik at være omringet af Folk, skjønt jeg er gandske alleene. Nu seyler jeg i Havnen og har kastet Anker. Om nogen spør herefter, hvo der er den største Mand i Verden, da kand svares uden Betænkning, det er Gusman; thi jeg har giort selv samme som Paris Kong Priapi Son af Troja, der tog Helene bort. Homerus eller Senecus burde staae op af Graven igien for at beskrive i lige saa tyk Bog disse mine Bedrifter; Thi vore Tidens Poeter er ikke den Ære værd. Nu vil jeg giøre en Lignelse mellem mig og Paris, at den gunstige Læser kand deraf see, hvilken af os er størst. Gaaer vi til Fødselen, da var Paris vel en stor Junker, og jeg en Carnali, men just fordi jeg er en Carnali, just derfor er jeg større end han; thi han som en

MELAMPE

fornemme Mand var oplært i Intriguer, og derfor ikke maa takke saa meget sig selv som sine Forældre for god Optugtelse. Mine kiære Forældre derimod var Dosmere og Slyngeler, jeg selv er opdragen som en Skabhals, og dog har gjort samme Bedrifter som Paris; Ergo er jeg større end Paris. Videre: Paris havde paa Reysen med sig Raadgivere, som alle var durchtrængende Karle, der kunde sige: Saa og saa skal eders Durchleuchtighed gaae jere Sager an (om jeg mindes ret, saa var der ogsaa Cardinaler i hans Raad, hvilke Karle man kand bruge til alting) men jeg var mutter alleene. Ergo er jeg større end Paris. Videre: Paris bortsnappede det skionneste Creatur, nemlig Helene, i Grækenland; jeg derimod det skionneste Creatur

Han viiser Hunden frem.

udi Italien. Nu er Italien større end Grækenland; Ergo er jeg større end Paris. Videre: Den skionne Helene var af de slags Qvinder, om hvilke man siger i Sprichwortet: Den er god at lokke, som efter vil hoppe. Jeg derimod bortsnappede Melampe allene med Behændighed; Ergo er jeg større end Paris. Videre: Helene blev tagen paa aaben Mark under Hoymesse, da ingen Folk var tilstæde, jeg derimod har taget Melampe af hans Eracs Sove-Kammer; Ergo er jeg større end Paris. Videre: Det Bytte, som Paris fik, var en Hextugs Datter, mit derimod en Skiøde-Hund --- Ney det gaaer ikke an, der i var Paris større end jeg; Dog lad mig eftertænke det, jeg vilde nødig gie ham efter i noget. See nu reeder jeg mig derfra: Mangen een elsker og sætter større Priis paa sin Skiøde-Hund end sin Datter; hvad som er i meest Priis, det er størst, Ergo er jeg ogsaa i den Post større end Paris. Endnu kommer jeg en Post ihu: Paris maaskee har aldrig været til i Verden, eller i det ringeste ikke bortsnappet Helene (thi vi har kun nogle gamle Vers derfor, og man veed, at en Poet kand lyve saa stærk som en Hest kand rende) men jeg er virkelig til og har virkelig gjort dette Rov; Ergo er jeg større end

ACTUS 3, SCENA 5.

Paris. Nu vil jeg fortælle, hvordan det er tilgaaed med dette Rov, efterat jeg først har rørt noget om Melampes Byrd og Herkomst. Dette Creatur, som formedelst sin Skionhed har sat Spliid imellem 2de Høyardelige Jomfruer, er fød og kommen til Verden for 4 Aar siden. Hans Moer heed Diana, en troc Tienerinde og Client af det Pandolfiske Huus, og var formedelst sin Dyd og Skionhed saa meget elsked af Hyacintha den gamle Pandolfi Frue og Philocynes Moer, at Pandolfus, hvorvel en sagtmødig Herre, straffede hende ofte med Ord derfore; men det kunde ikke hielpe, thi Kiærligheden tog meer og meer til, saa at da bemeldte Diana døde i Barselseng med denne Melampe, døde ogsaa Fruen strax derefter af Sorg.

Han peger paa Hunden og siger:

(Taarene staaer det stakkels Creatur i Øyene, naar hun hør tale om sin Moer.) Hvo Melampes Faer har været, derom kand intet vist siges, dog holdes en ved Navn Hector, som havde Omgjængelse med Moeren Diana, at være saa nær som nogen dertil. Den gamle Herre Pandolfus og Hyacintha efterlod sig en Søn ved Navn Pandolfus, som et Aar for Forældrenes Død reyste til Atrica, at stride for de Christne mod Morer og Saracener, og 2de Døttre Lucilia og Philocyne. Til denne sidste, nemlig Philocyne, testamenterede Moeren Hyacintha den nyfødde Melampe udi Lucilia's Fraværelse, som ved sin Tilbagekomst protesterede solenniter derimod, foregivende, at saadant kostbar Bytte hende, som den Førstefødde, skulde tilhøre. Men Philocyne havde ingen Øren dertil, hvorudover der reyste sig Uvenskab imellem Søsterne, som stedse indtil denne Tid har skilt den eene fra den anden. Imidlertid har Lucilia ved Practiker arbeydet paa at faae Melampe i Hænderne, men forgiæves, indtil omsider hendes Kiærestes troc og vel-meriterede Tiener, jeg Gusman, har gjort det muligt, som tilforn var u-mueligt, og med List bortsnappet denne Tarentinske Helene, hvilken Gierning 16 Laur-

MEJAMPE

bær-Krantze ikke kand belønne; thi jeg tar heller Penge. Intriguen gik for sig paa denne Maade: Melampe havde faaet for nogle Dage siden en lille Hævelse i sit eene Bagbeen, hvilket da jeg fik at viide, gav jeg mig ud for en Doctor og tilbød mig inden 4re Timer at ta samme Hævelse-Syge bort; men jeg gjorde saa længe Visiter til den Syge, indtil jeg saae min Tempo og tog den bort. Nu er all min Sorg, hvor jeg skal faae fat paa min Herre Leander, for at overlevere ham denne Skat, hvorudi all hans Lykke og Velfærd bestaaer. Han brænder af Kiærlighed til Lucilia, men kand ikke vinde hendes Hierte, med mindre han flyer hende Melampe. Men jeg maa hen og kaste min Doctor-Kiøl af, og siden oplede min Herre.
Han gaær.

SCEN. 6.

Lucilia. Leander. Gusman. Dorothea.

LUCILIA.

Omsonst min Kiærlighed, Leander, I begiærer,
Hvis I til Brude-Skienk Melampe ey forærer,
Som Philocyne mig med List har vundet fra;
En slig Klenodi jo tilkom Lucilia:
Paa Moders Testament min Søster sig beraaber,
Men Første-Fødsels Ret Lucilia dog haaber
Saa stærk at være, at ved Testament og Dom
Den ey mod Billighed og Ræt kand stødes om.
I min Fraværelse, da jeg ey kunde vente
Min kiære Moders Død, hun saadan Testamente
Ved Underfundighed tilveye haver bragt;
Jeg derfor List mod List maa bruge, Magt mod Magt.
Den Sag, Leander, jeg har eder overdraget,
Men I at spiise mig med Løfter har behaget;
I eders Bistand mig har lovet, Magt og Konst,
Men indtil denne Tiid alt været har omsonst.
Vent aldrig, at I meer maa komme for mit Øye,
Med mindre derved I mit Hierte kand fornøye.

ACTUS I, SCENA 6.

Viid, O Leander, at Melampe er det Baand,
Som os i Kiærlighed forbinde eene kand;
Slig Gave eene mig til Kiærlighed opvækker,
Melampe den Magnet er, som mit Hierte trækker:
Flyc mig Melampe, det maa skee med List, med Vold,
Saa blir mit Hierte ey meer mod Leander kold.

LEANDER.

Kand, O Lucilia! de Suk og salte Taare,
Som flyde Strømme-viis, jer Hierte ikke saare?
Skal saadant Creatur hos eder meer formaae
End Taare, der i en troe Beylers Øyne staae?
Ach Himmel! hvis det nu gik til som fordum Dage,
Da Skikkelse af Dyr man kunde sig paatage,
Jeg ey Betænkning tog, men ønsked denne Stund,
At jeg forvandlet blev til saadan Skiode-Hund.

LUCILIA.

Slig Metamorphosis, Leander, skeer ey meere,
Hold derfor ikkun op mit Hierte at begiære,
Tal ey om Elskov meer!

LEANDER. Ach hvilke haarde Ord!

LUCILIA.

I faaer ey anden Trøst.

LEANDER. Sligt bringer mig i Jord.

Betænk, Lucilia ---

LUCILIA

Jer Klage ikke nytter,
I maa fortvile, døe, alt saadant jeg ey skytter;
I recitere maa af traurigst Skue-Spill
Hver Dag en Scene, jeg dog stopper Øre til.
I heele Sophocles maa som en Lectie lære,
I af Eutipides og andre maa frembære
De meest fortviltte Ord, som Steen bevæge kand:
Det rør ey Hierte; jeg mod alting holder Stand.
Som Skrømt og Fabel jeg all Klage vil udtyde;
Jeg veed, I Venskab ey med Polidor vil bryde,
Jeg mærker Sygen, veed hvorudi den bestaaer,
De Tanker, hvormed I, Leander, svanger gaær.
At bryde med en Ven, jeg eder ey vil nøde;

MELAMPE

I Polidorus ey for Hovedet vil støde,
I tænker ved jer selv: hvis I begaaer det Rov
Og mig Melampe flyer, I dermed Venskabs Lov
Mod Polidorus strax tillige overtræder.
Betænk, om Kiærlighed med Rætte saadant heder!
Mon jeg med Billighed ey eder har fordømt,
I det jeg holdet har jer Graad og Suk for Skromt?

LEANDER.

Forældre, Slægt og Blod jeg agter ikkun føye,
Opoffrer alting for min Jomfru at fornøye.
Med Polidor jeg ey alleene bryder Fred,
Naar I befaler, men jeg ogsaa er bereed
At øse ud hans Blod, mig selv af Dage tage.
For Elskov og for min Gudinde at behage;
Jeg svær ved Himmelen, at saadant Venskab ey
Mig kand forhindre paa min Elskovs Stie og Vey.
Jeg meer Forhindring og jo flere Steene møde,
Jo meere stridig Strom mig af min Vey vil nøde:
Jo meer jeg muntres op, jo meer jeg staaer imod,
Jo meere Elskov i mit Hierte fæster Rod.
I maa, Lucilia, tilfulde dette vide,
At intet Venskab er, jeg sætter jo tilside,
For at behage den, jeg elsker som min Siæl.

LUCILIA.

Hver anden Beyler sig hver Tiime kalder Træl,
Med Sværd for Brystet staaer. Jeg eders Tale priiser,
Naar I, Leander, først i Gierning sligt beviiser;
Jeg hidindtil dog har kun merket blotte Ord.
At jeg det Kiæreste for eder er paa Jord,
At I for min skyld vil i Verden alting vove,
At mine blotte Nik skal være eder Love,
At eders Villie min i alt er underlagt.
Lad af at love, og ey underskriv en Pagt.
Gjør ey et Forbund, som I ey kand efterleve.

LEANDER.

Af slige haarde Ord mit Legeme maa bæve;
Ach! Himlen vidne skal, at I mig Uræt gjør,

ACTUS I. SCENA 6.

At saadan Klage ey mod mig udøses bør.
Hold op, med slige Ord min arme Siæl at trykke,
Viid at min Villie ey, men kun min tynde Lykke,
Min Fiendes Skandse, hans Mistanke, nøye Vagt
Alleene hindret har mit Arbeyd, List og Magt.

LUCILIA.

Naar man har ingen Lyst, man strax Undskylding
finder,

Da mindste Steen til Bierg og alting blir til Hinder,
End for en Spindelvæv man da tilbage gaaer,
Ja det, som mindre er, i Veyen for os staaer;
Man kand ey, for man ey har Lyst til Vey at finde.
Men jeg maa gaae, jeg nok har talet denne sindt.

LEANDER.

Vend, skionne Jomfru, ey saa hastig Ryggen til;
Min Tiener denne Stund forsøge alting vil.
Hans Fliid og Hurtighed jeg mod hans Herre kiender,
Maaskee han denne Stund Melampe har i Hænder.
Der kommer han. Han jo paa Armen noget bær.
Ney det er intet. Jo det dog Melampe er.
Jeg seer mit Glædes Skib jo lykkelig at havne.
Kom bid min Tiener, kom og lad mig dig omfavne!
Achl min Forløser, du et Bytte med dig før,
Hvorved du levende en død Leander gjør.
Mit Hiertes Ønske nu jeg engang har opnaact,
Siig os, hvorledes du Melampe haver faaet.

GUSMAN.

Slig Spørsmaal, Herre, er jo meget underlig,
I veed jo, ingen Ting u-muelig er for mig.
At vide min Practik, kand eder lidet nytte,
Nok er det, at I faaer det høyforlangde Bytte;
Jeg har mig ey betient der i af Fandens Konst,
For Resten Spørsmaal mig at gjøre er omsonst.

LEANDER leverer Jomfruen Hunden.

See her, Lucilia; jeg det Klenodi giver,
Hvorved en Ende paa Leanders Jammer bliver.
Hvad sønderrive kand nu meer vor Elskovs Baand?

MELAMPE

LUCILIA.

Haab ey forgiæves meer, der haver I min Haand.

De gaaer ud. Imidlertid har Dorothea hørt dette og altereret sig.

DOROTHEA *alleene.* Aa Himmell! hvad seer jeg? Melampe er ved Practikker kommen i Lucilias Hænder. Hvad skal jeg nu giøre? Dølger jeg det, saa giør jeg mod min Pligt; Aabenbarer jeg det, saa sætter jeg tvende Familier mod hinanden, foraarsager U-eenighed, Had og Mord. Det er dog best, at jeg tier. Men Spørsmaal, om jeg kand tie, om jeg er meer fuldkommen derudi end andre Fruentimmer. Just derfor, fordi det er Magt paa-liggende at tie, just fordi det er en Synd at aabenbare, just derfor maa det ud. Jeg kiender min Skrøbelighed, det maa ud, om det skal igiennem mine Sider. Jeg veed, at jeg giør ilde derudi, men just derfor sprækker jeg af Begierlighed til at aabenbare den heele Historie. Aa! gid det havde intet at siige, eller at jeg forsaae mig ikke der i. Dorothea! saae ikke U-eenigheds Sæd iblant Sostre! siig ikke, hvor den Helene er, for hvis skyld en nye Trojansk Krig vil begyndes. Men der seer jeg Sganarell. Jeg maa forsøge paa ham, hvorvidt jeg kand holde mine Affecter i Tomme.

SCEN. 7.

Sganarell. Dorothea.

SGANARELL. Jeg lovede at viise jer nogle Sorge-Vers, Mammeselle, men jeg erindrede siden, at jeg har ingen giørt. Det er ogsaa noget gemeent nu at være Poet, thi jeg troer, her er lige saa mange Vers-taagere i Byen, som der er Fluer i September Maaned; tilmed saa veed jeg ikke, om Melampe er død.

DOROTHEA. Ney, hun lever endnu.

SGANARELL. Hvor er hun da?

DOROTHEA; *hun vil gaae.* Gak fra mig, din vanartige

ACTUS I, SCENA 7.

Skielm! jeg vil ikke sige det; jeg skal ikke sige det, om man end legger mig paa Pinebænken.
SGANARELL. *følger efter hende.* Aa min allerkiæreste Dorthé, siig mig det.
DOROTHEA. Ikke om du gav mig all Verdens Guld.
SGANARELL. I veed jo, at jeg kand tie.
DOROTHEA. Bort, bort, du frister mig kun forgiæves.
SGANARELL. Siig mig kun den Persons første Bogstav, i hvis Eye den er.
DOROTHEA. Hverken den første eller den sidste.
SGANARELL. Saa maa I da gjerne beholde det hos jer selv.
Han gaaer.
DOROTHEA. Hør Sganarell!
SGANARELL. Jeg er ikke nysgierig.
DOROTHEA. Vil du da beholde det hos dig selv?
SGANARELL. Naar jeg intet faaer at vide, saa har jeg ingen Fristelse.
DOROTHEA. Nu skal du vide det, om du blev gall.
Sganarell holder for Ørene, hun tar Haauden fra og raaber:
Leanders Tiener har practiseret den bort til Lucilia.
SGANARELL. Jeg vidste nok, hvordan man skal bære sig ad, naar man vil ha noget at vide af Fruentimmer. Men Dorothea, det er en forskrækkelig Tidende. Det er best, at vi tier dermed.
DOROTHEA. Ney nu maa det ud. Nu er der alt kommen Hull paa mig.